

Naročnina
Dnevna izdaja
za državo SHS
mesečno 25 Din
polletno 150 Din
celoletno 300 Din
za inozemstvo
mesečno 40 Din
nedeljska izdaja
celoletno v Jugoslaviji 120 Din, za inozemstvo 140 Din

SLOVENEK

S tedensko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Cene oglasov
Istotip, peti-vrsta
maloglasni po 150
in 2 D, večji oglaš
nad 45 mm višine
po 2 D, 50, veliki
po 3 in 4 Din, v
uredniškem delu
vrstica po 10 Din
in večjem q
naročilu popust
Izide ob 4 zjutraj
razen ponedeljka in
dneva po prazniku

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III
Rokopisi se ne vračajo, nevrnjenost
pisma se ne sprejemajo. Uredništvo
telefon št. 2050, upravnštvo št. 2325

Informativen list za slovenski narod

Uprava je v Kopitarjevi ul. št. 6 - Cerkveni
račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349
za inzerate, Sarajevo št. 7563, Zagreb
št. 39.011, Praga in Dunaj št. 24.797

Boji v sovjetski aristokraciji

Dobro je opazoval razmere v sovjetski Rusiji bivši nemški pravosodni minister Erich Koch-Weser, ko je v svoji knjigi napisal, da ima Rusija zopet svojo aristokracijo. Je sicer ta aristokracija čisto različna od one, ki se še drži v zapad. Evropi, zato pa je absoluten gospodar v državi, kar je za druge aristokracije že močno odpeta pesem.

Kljub vsem razlikam z zapadno evropsko, pa je sovjetska aristokracija v gotovem oziru v resnici aristokracija v pravem pomenu besede. Tvorijo jo samo ljudje, ki so svojo udanost komunistični stranki že več ko enkrat dokazali in ki so se obenem izkazali s svojimi sposobnostmi. So to fanatiki med fanatik, ki tekmujejo med seboj v komunistični zagrizenosti, ki so prišli na prva mesta v stranki, ker so nosili tudi leta dolgo največja bremena za stranko. Tako je sovjetska aristokracija v resnici izbira med najboljšimi komunisti in v tem oziru je v resnici aristokracija. Ona je mozeg stranke in ker je ta absoluten gospodar v državi, zato je tudi vsa državna moč v rokah komunistične oligarhije.

Prvo geslo te oligarhije je bilo do zadnjega časa, da mora v njenih vrstah vladati absolutna sloga. Eden za vse, vsi za enega, to geslo je bilo med sovjetskimi aristokrati do največje konsekvence izvedeno. Zato ni bilo v komunistični stranki nobenih razkolov, zato je bila ta vedno enotna in zato je bila strankina politika enega kova. Dokler ni prišlo do Stalinove diktature. Tu pa se pričanja sprememba. In naravna ter razumljiva sprememba.

Ko je umrl Lenin, od vseh priznani voditelj, je zavladal nad Rusijo kolegij ruskih boljševikov. Ta kolegij je mogel živeti, dokler je slonel na načelu, da so vsi njegovi člani enaki, da gre vsem enak upliv in enaka moč. To načelo pa je porušil Stalin, ki se je kot glavni tajnik polastil strankinega aparata in nato izrinil vse svoje tovariše iz vodilnega mesta ter postal diktator Rusije.

Tročki, ki je dolgo let veljal kot najmočnejši mož za Leninom in celo poleg Lenina v stranki, se je uprl kot prvi. Pa zaman je bila vsa njegova nesporna popularnost in vse njegove enako jasne zasluge in moral je v pregnanstvo. Kajti bilo bi konec vse moči sovjetske aristokracije, če bi zaradi Trockega dopustila razkol v stranki in zato so po vrsti preklicavali sovjetski aristokrati svoje simpatije do Trockega in se udali Stalinovi diktaturi.

Ne pa brez skrivnih in zahrbtnih misli! Na zunaj so se sicer docela podredili Stalinu in javno pričeli odobravati njegov program, ali to je bila le taktična poteza, ki naj bi vzela Stalinu možnost, da pod geslom ocvanja strankine enotnosti obračuna s svojimi nasprotniki. Nobena reč ne bi Stalinu bolj koristila, ko odkrit boj opozicije, da bi mogel potem udariti. Tega orožja pa opozicija ni hotela dati in zato je povdarjala svojo lojalnost in obenem sejala nezadovoljstvo.

Vse to ni bila nobena tajnost in ko je prišel 16. kongres komunistične stranke, je vse pričakovalo, da pride do težkih dogodkov v stranki. Govorilo se je, da bosta odžagana Buharin in Tomski, napovedovali so se drugi obračuni, toda nič sličnega se ni zgodilo in kongres je minil v miru in prinesel zmago Stalinu.

Pa niti s tem še ni bil boj končan. Kajti vse te programatične razlike so bile le kulisa, ker dejansko je šlo ves čas le za bitki ali nebiti osebnega Stalinovega režima. Sovjetski aristokrati niso hoteli in še vedno nočejo razumeti, zakaj bi se morali pokoravati Stalinu, zakaj bi bil ta več ko vsak drug sovjetski aristokrat. Na vse zadnje je mnogo komunistov, ki imajo večje zasluge za stranko ko Stalin, in mnogo jih je, ki se smatrajo tudi za bolj sposobne ter se pri tem ne brez upravičenosti sklicujejo na Leninov testament, v katerem je le malo laskava sodba za Stalinu.

Boj proti Stalinu je tako dobil čisto osebno značaj, bil je odpor sovjetske aristokracije proti diktatorskemu tovarišu, bila je to fronda, ki je bila v sovjetskih aristokratskih krogih sicer popularna, ki pa ni smela javnosti pokazati svojega pravega bistva. Zato se je ves ta boj maskiral z raznimi načelnimi vprašanji, zato so nastale govorice o desničarjih in levičarjih, a je dejansko šlo le zato, če ostane Stalinov osebni režim ali pa pride zopet do kolegija, kakor je zahtevala sovjetska aristokracija.

Na kongresu centralnega izpolnitelnega komiteta sovjetske unije se je ta boj odigral zadnjič in zopet prinesel zmago Stalinu, ali še pravilneje kliki, ki se je krila za Stalinom in ki je hotela priti v prve vrste sovjetske aristokracije. In ta klika je zahtevala, da se Stalinov osebni režim še utrdi in zato je padel kot sovjetski ministrski predsednik Rikov in njegovo mesto je zasedel Sibircev Sircov. Ali boljševiki

Zasedanje male antante zaključeno

Popolna soglasnost -- Pomembni govori zun. ministrov -- Ministri odpotovali v Sarajevo

Belgrad, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Dopoldne ob 11 se je zaključila seja male antante tiska. Po pozdravnih nagovorih predsednika male antante tiska je prvi spregovoril

minister Beneš

Zahvalil se je reprezentanci tiska za topli sprejem. Tisku je zagotovil vso svojo pomoč za delo k se ožjemu zblizanju držav male antante in k sodelovanju na konsolidaciji miru. Nato izjavlja, da bo ponovil še enkrat znane resnice, ki jih je treba vedno ponavljati, ker je vedno dobro ponavljati resnico. Sestanki male antante imajo vedno familiarni in prijateljski značaj. Ti sestanki imajo namen, da se nadaljujejo zveze med tremi državami male antante in med politik, ki so odgovorni za vodstvo zunanje politike. Nič ne moti tega ozračja. Po sedmih letih, ko smo se sestali dvakrat letno, še nikoli ni bilo niti najmanjše težave niti najmanjšega nesporazuma. To ni samo ugotovitev, to je dejstvo. Med našimi tremi državami so pozitivne sile, ki so močnejše kot težkoče. Identični interesi so mnogo jačji, kakor razlike narave in gospodarskega položaja. To ni samo vprašanje pogodb, ki nas združujejo, marveč so tu mnogo globlji vzroki. Imamo že izkušnje, da mala antanta vedno nadaljuje delo v ozračju istih idej. Prepričan sem, da bo to ostalo tudi v bodočnosti, kajti gre za bistveno stvar.

Kakor sem dejal lani v Bukarešti, to velja tudi sedaj, da je mala antanta stalna kreacija, to se pravi skupina, ki se bavi s praktičnimi in aktualnimi vprašanji, ki budno čuva, da ostane stanje, ki se je ustvarilo po vojni, in da se očuva mednarodni juridični status v osrednji Evropi. Mala antanta je skupina, ki z največjo pozornostjo zasleduje vse dogodke v osrednji Evropi, v vzhodni in zapadni Evropi. Mi znamo harmonizirati v prvi vrsti naše lastne interese z interesi naših prijateljev in nato z vsemi državami.

Vi slišite večkrat govoriti o razpadu male antante. Te govorice so se letos malo manj slika trdi nasprotno. Sicer je še mnogo težav, kajti vsa naša politika bazira na politiki Društva narodov. V teku naših razgovorov smo obravnavali vprašanja položaja in prišli smo do optimističnih zaključkov. Ta optimizem ni oficielen ali profesionalen, temveč optimizem, ki sloni na dejstvu, da se Evropa kljub vsem težavam konsolidira. Evropa se konsolidira, čeprav kdor trdi nasprotno. Sicer je še mnogo težav, katerih likvidacija bo zahtevala mnogo dela in truda. Toda mi ostanemo optimisti in ne dvomimo o končnem rezultatu. To je glavna nota naših razgovorov.

Odnosaži z drugimi državami.

Nato je dr. Beneš prešel na odnosaže s sosodnimi in obmejnimi državami. Izjavil je, da se ti odnosaži razvijajo normalno. Tako z Madjarsko in Romunijo. Z Avstrijo pa postajajo ti odnosaži vedno bolj prijateljski. S starimi zavezniki so odnosaži dobri, kakor so bili vedno v preteklosti. Z Anglijo, Francijo, Italijo in zdaj z Nemčijo so odnosaži popolnoma normalni.

Vprašanje odnosažev z Rusijo

je poglavje zase. Mala antanta ostane nasproti Rusiji na stališču, ki ga je zavzemala lani v Bukarešti. Mala antanta je vseskozi pacifiistična. Mi smo hoteli še omeniti, da gre mala antanta z velikimi silami v duhu politike Zeneve, ki skuša nadomestiti v slučaju konflikta silo z mirno rešitvijo. Sporazum med našimi tremi državami je naraven. Mi hočemo pokazati linijo, o kateri želimo, da bi šle po njej vse ostale evropske države. Včeraj smo podpisali protokol, s katerim se podaljšajo pogodbe, ki smo jih podpisali, ko se je ustvarila mala antanta. Kar se tiče Rusije, se ni stališče male antante nič spremenilo. Vse je ostalo tako, kakor je to bilo na konferenci v Bukarešti. Vsaka od

ne bi bili boljševiki, če ne bi skušali vsa ta nasprotja pred javnostjo zakriti. Zato je bil padec Rikova omiljen in njemu poverjeno v glavnem le bolj reprezentativno mesto predsednika sovjetske unije, zato so ostali v izvršilnem odboru še voditelji opozicijske sovjetske aristokracije in zato se je poročalo v svet, da se je vzpostavila enotna linija stranke.

Ali fronda aristokratov je ostala in Stalin bo moral še dostikrat občutiti, da se najtežje občuti diktaturo, ki jo je postavil bivši tovariš.

treh držav je svobodna, da v tem oziru nadaljuje popolnoma svojo politiko, ki odgovarja interesom dotične države.

Fred kratkim se je vršila v Bukarešti pripravljala ekonomska konferenca male antante. Sprejeli smo predloge izvedencev in gospodarska konferenca se bo vršila v septembru v Pragi. Načelno smo obravnavali tudi vprašanje volitev v Svet Društva narodov. Sklenili smo v smislu naših prejšnjih dogovorov, da bomo podpirali kandidature Jugoslavije.

Izvajanja dr. Beneša so navzoči časnikarji sprejeli z velikim odobravanjem.

Govor Mironesca

Za Benešem je spregovoril romunski zunanji minister Mironescu, ki je prišel na zaključno sejo skupno s Kumanudijem in Benešem. Zahvalil se je za sprejem, ki mu ga je priredil tisk male antante. Pridružil se je izvajanjem Beneševim. Dejal je, da lahko tisk računa tudi na njegovo pomoč. Govoril je o konkretnih rezultatih sestanka male antante v Belgradu. Ugotovil je, da je bil prijetno iznenaden s sličenostjo pogledov politikov in tiska na položaj. V vprašanju splošnega političnega položaja so prišli vsi trije ministri do istih zaključkov, kar dokazuje, da je mala antanta realna. Mali antanti se ne morejo odrekat globoke korenine, ki leže v duhu teh treh narodov.

O paktu arbitraže je izjavil, da je to politična manifestacija za mir. To je osnovna misel male antante.

Obenem se je na sestanku v Belgradu podpisal tripartiten pakt, tako da dobijo pogodbe, ki so bile dosedaj samo bilateralne, še večji in širši pomen. Pakt, ki je bil včeraj podpisan, pušča svobodno sprejetje še kake druge države v malo antanto. Ta akt je bil podpisan za dobo petih let in se avtomatično podaljša, če nobena država šest mesecev pred potekom roka te pogodbe ne odpove.

Končno je Mironescu omenil, da je tudi na seji govoril o stipendiji profesorjem in dijakom, ki se bodo pošiljali iz ene države male antante v drugo, tako da bodo lahko bodoče generacije nadaljevale in razvile sporazum, ki obstoja med temi tremi državami.

Tudi izvajanja Mironesca so navzoči časnikarji sprejeli z velikim odobravanjem.

Govor Kumanudija

Zastopnikom tiska se je zahvalil za sprejem, ki so ga priredili zunanji ministrom male antante. Dejal je, da pride kot zadnji od svojih tovarišev na vrsto in da ne more drugače, kot da ponovi vse to, kar sta povedala njegova predgovornika. Resumira načelne točke in pravi, da sta bili na sestanku male antante dve stvari glavni: 1. podpis splošnega pakta, 2. podaljšanje medsebojnih pogodb. Ta dva akta dokazujeta, da smo za politiko Društva narodov in za politiko miru. Podaljšanje obrambne zveze služi prav tako miru. Najboljše sredstvo, da se ubranimo vojne, je to, da pripravljamo sredstva za obrambo. Zveza med našimi tremi državami je tako močna, da si bo vsakdo premislil napasti katero izmed naših treh držav.

V nadaljnjem je dr. Kumanudi prešel na manjšinsko vprašanje. Izjavil je, da so vse tri države v manjšinskem vprašanju popolnoma solidarne s Poljsko in Grčijo in da se bo mala antanta na bodočem sestanku Sveta Društva narodov, ki se prične 10. junija v Madridu, solidarizirala z Grčijo, Poljsko in branila isto stališče.

Glede vprašanja Rusije je dr. Kumanudi izjavil, da se ni po zadnjem sestanku male antante nič spremenilo. Vsaka država bo gledala na svoje posebne interese.

Končno je minister Kumanudi načel vprašanje reparacij in pravi, da bo mala antanta odločno na stališču, da ostanajo reparacije na isti višini, kot doslej. Ne zahtevamo nobenega povišanja in ne dopuščamo nobenega znižanja.

Popoldne bi se bil imel vršiti izlet zunanjih ministrov v Koviljačo, pa je izostal. Pač pa so se ministri odpeljali v Sarajevo. Romunski zunanji minister Mironescu se je odpeljal ob pol 5. Dr. Beneš, dr. Kumanudi in dr. Srškić pa so se odpeljali ob tri četrt na sedem zvečer. Pred svojim odhodom je bil dr. Kumanudi v dvoru in Nj. Vel. kralju poročal o rezultatih konference male antante.

Izjava min. Drinkovića

Po povratku s svojega službenega potovanja po Dalmaciji je sprejel minister dr. Drinković časnikarje in jim dal daljšo izjavo. Ker že dolgo ni dal noben minister nobene večje izjave, je vladalo za izjavo min. Drinkovića največje zanimanje.

V svoji izjavi je poudaril minister Drinković, da je bil namen njegovega potovanja dvojen. Hotel je videti, kako se izvajajo javna dela, ki se vrše v pomoč pasivnim krajem in hotel je spoznati razpoloženje naroda. Videl je, da narod s požrtvovalnostjo sodeluje pri javnih delih in da se ta izvršujejo s tako majhnimi stroški, ki so bili preje čisto nedosegljivi.

Prepričan se je nadalje, da je narod povsodi pozdravil stanje, ustvarjeno s 6. januarjem. Ponekod so ga prosili, da še dvajset let ne bi bilo volitev.

Pred svojim odhodom iz Dalmacije je bil v avdienci pri kralju. Pri tej priliki je Nj. Vel. kralju izjavil, da bo v svojih izjavah apeliral na Hrvate, da je njih dolžnost, da z vsemi silami sodelujejo pri utrditvi in konsolidaciji države in za ozdravljenje javnega življenja, ki je bilo zastrupljeno od dela političnih strank. Nato mu je kralj odgovoril:

»Ne samo to, temveč recite tudi, da se morajo odpraviti vsa storjena zla in popraviti krivice in da je treba urediti vse tako, da bo narod zadovoljen, država pa močna.«

Iz te izjave je vidno, da je delo za ureditvijo države dolgotrajno. Če mislite na preureditev države na takimenovalne oblasti, vam morem zagotoviti, da o tem v vladi še ni bilo niti govora in smatram, da bi bilo pre zgodaj o tem govoriti, še manj pa da je potrebno lotiti se tega posla. Moje prepričanje je, da bo do tega prišlo avtomatično, kakor hitro se uredi prilike v državi in čim se pokuže, da se vse prebivalstvo države bavi z velikimi državnimi vprašanji...

S čisto enako mero se postopa v Srbiji in tudi tu je narod zadovoljen s 6. januarjem.

Kar se pa tiče vlade, moram reči, da še nisem videl niti enega člana vlade, ki bi delal v interesu katerekoli stare stranke. Razumljivo je, če niso zadovoljni s sedanjim stanjem politiki, ki so preje vodili strankarsko borbo, ker čim dalje traja to stanje, tem manj veljave bo imela njih beseda. Čas ustvarja novo generacijo.

Papež bo pomagal dalmatinskim cerkvam

Rim, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Poleg skupne avdiencije vseh hrvatskih škofov so bili sprejeti v posebno avdienco tudi škofje iz Dalmacije, ki so sv. očetu razložili stanje svojih semenišč in ga zainteresirali, da bi podvel akcijo za ta semenišča. Kakor se je zvedelo, je sv. oče ponudil obilno pomoč.

Belgrajske vesti

Belgrad, 22. maja.

Nj. V. kralj je odlikoval z našimi redi člane češkoslovaške in romunske delegacije, dr. Beneša in Mironesca pa z redom Belega orla I. razreda.

Minister za socialno politiko dr. Drinković je danes prispel v Belgrad in prevzel posle svojega resora.

Za šefa odseka in namestnika šefa centralnega tiskovnega urada predsedstva vlade je v I. kategoriji 3. skupini imenovan Franc Smolej, za vršilca poslov časnikar Radoje Marković, za referenta pa dr. Milorad Radovanović.

Glavni predmet zasedanja sveta Društva narodov 10. junija v Madridu bo manjšinsko vprašanje. Belje ne bo prišlo na dnevni red.

Konferenca gospodarskih izvedencev male antante, ki se bo vršila letos v Pragi, bo obravnavala: 1. gospodarski položaj držav male antante, 2. organizacijo skupnih trgovskih zbornic, 3. skupno delo bank in industrije, 4. trgovinske zakonike.

Prosvetni svet je odobril na današnji seji rokopis Kunčeve »Fizike« za nižje razrede srednjih šol.

Zakon o pravoslavni cerkvi je predložil pravosodni minister VZS. Načrt ima 26 paragrafov.

Nova razdelitev okrajnih šolskih nadzorikov se bo izvršila v najkrajšem času. Nadzorniki bodo poslovali popolnoma ločeno od političnih uprav, kakor je že sedaj v Srbiji.

Konkurz nad veliko tvrdo Alkalaj se je danes otvoril v Belgradu. Ta tyrdka ima podružnico v Parizu.

Na sledu Schleglovemu morilcu?

Dunaj, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Danes je policija natančno zaslišala Otona Weissla, ki je bil aretiran na Dunaju radi vloma v davčni urad v Prelogu. Policija je namreč sumila, da je Oton Weissl, ki je imel v Zagrebu zveze s šoferjema Lehnertom in Cepinjem in stanoval na Savski cesti v okolici, kjer je bil umorjen direktor »Jugoštampe« Toni Šlegel, v neki zvezi s tem umorom. Dočim se je doslej smatralo, da je bil Šlegel umorjen iz političnih nagibov, je Weissl izjavil, da pozna razloge umora, da je Šlegel umoril neki odpuščen delavec »Jugoštampe« iz maščevanja. Dunajska policija je o tej izpovedi takoj obvestila zagrebško policijo in bo poizvedovala dalje, dasi trditvam le malo veruje.

Uredba o cestarjih in cestnih nadzornikih

Gradbeni minister Savković je izdal na podlagi čl. 26 cestnega zakona uredbo o cestarjih in cestnih nadzornikih.

S to uredbo so podrobno določene dolžnosti cestarjev in nadzornikov cest.

Nova in važna določba je, da cestarje ne imenuje več ministrstvo, temveč šefi gradbenih sekcij. Na ta način se je naredilo konec stari praksi, da so bili imenovani za cestarje neuporabni ljudje, ker bodo gradbene sekcije pač dobro poznale ljudi, a bodo tudi mogle izvršiti kontrolo nad delom cestarjev. Ta kontrola je odsej tudi njih dolžnost in gradbene sekcije imajo pravico, da slabe in nemarne cestarje odpuste brez vsake formalnosti.

Za cestarje bodo imenovani mladi ljudje, v starosti od 23 do 30 let. Prednost imajo oni, ki so dovršili cestni tečaj, ki so bili železniški čuvaji, nadalje zidarji in oni, ki so služili pri inženjerskih četah v vojski. Začetna plača za cestarje znaša 500 dinarjev mesečno in se zviša potem na največ 900 dinarjev. Vsi cestarji bodo zavarovani po zakonu o zavarovanju delavcev in po 30 letih dobe dosmrtno podporo v znesku 50 odstotkov njih zadnje mesečne plače.

Vsakemu cestarju bo dodeljeno od 2. maja do 8 km česte, kar je odvisno od terena, na katerem je cesta. Cestarji morajo vsak dan izvršiti potrebna popravila na njim pridelnem odseku ceste.

Kontrolo nad cestarji vrši cestni nadzornik in šef gradbene sekcije s svojim osebjem. Cestni nadzorniki so v tretji kategoriji državnih uradnikov ali v skupini zvančnikov. Kvalifikacijo za tretjo kategorijo da obrtna šola ali njim podobne šole. Poleg tega morajo kandidati zadostiti tudi ostalim pogojem, ki jih zahteva zakon o uradnikih in državnih namestnikih.

Tudi cestni nadzorniki dobe svoj določen okoliš, ki v dolžini potov ne sme presežati 80 km. Da bo delo cestnih nadzornikov tem uspešnejše, bodo dobivali nadzorniki posebno terensko nagrado v znesku 360 dinarjev mesečno. Poleg stalnega nadzorstva nad cestarji morajo svoj okoliš prehoditi vsaj dvakrat na mesec.

Oboleli nadzorniki in za terensko službo nesposobni se morajo prevesti v gradbene sekcije, kjer se jim bo odredilo delo po njih sposobnosti. Kar se tiče pravice do pokojnine, velja tudi zanje uradniški zakon.

Bernard Shaw na Cetinju

Cetinje, 21. maja. (Tel. »Slov.«) Včeraj je došel na Cetinje Bernard Shaw s svojo soprogo. Njegova soproga je izjavila, da sta prišla sem, ker sta slišala, da je pot iz Dubrovnika na Cetinje nekaj najlepšega na svetu. Drugi dan je obiskal Shaw župana cetinjskega. V razgovoru s njim mu je dejal Shaw:

»Zanima me, gospod župan, da slišim od vas, ki ste bili tudi za časa kralja Nikole predsednik občine, kakšno je razpoloženje Črnogorcev v tej državi. Na Angleškem je namreč razširjeno mnenje, da se smatrajo Črnogorci kot poseben narod.

G. Milošević, župan cetinjski, mu je nato odgovoril, da so Črnogorci vedno živeli za ideal združitve srbstva in da oni nič več ne žele države od Lovčena do Kumanova, temveč državo Srbov, Hrvatov in Slovencev, za katero so Črnogorci po teh skalah umirali in dali svojo kri za njeno svobodo in njeno veličino.

G. Shaw se je potem zanimal za razpoloženje Črnogorcev po 6. januarju. G. Milošević mu je odgovoril, da so gojili Črnogorci posebne simpatije za današnjega kralja, ki je sim teh gor in da so sprejeli njegov manifest za dobro naroda in države z dne 6. januarja z navdušenjem.

V tem hipu se je G. Shaw zagledal v sliko, ki jo je kralj pred nekaj dnevi poklonil svojemu rodnemu mestu Cetinju. Ko je prečital posvetilo na sliki, je dejal, da je sedaj prepričan, da obstoji med narodom Črne gore in kraljem posebna intimnost, ki jo goji črnogorski narod do našega vladarja.

Nato je odšel Shaw na Belveder, od koder je gledal na Skadrsko jezero in črnogorske ter albanske gore. Po desetminutnem opazovanju je dejal, da so mu postavile črnogorske skale poseben problem: Kako se je mogel v teh skalah naseliti in živeti narod, ko pa so te skale samo zato tu, da človek uživa v njih umetniško.

Madjarska išče zvezo s Parizom

Kaj si žele Madjari od obiska Zaleskega in kaj pravijo poljski vladni listi

Dunaj, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Budimpeštanski dopisnik »Neue Freie Presse« javlja, da je doznal od poučene strani, da je pri obširnih razgovorih med Bethlenom, Valkom in Zaleskim veliko vlogo igral problem ustvaritve prijateljske fronte od Rima preko Budimpešte do Varšave. Smatra se za dejstvo, da se je Poljska popolnoma odmaknila od male antante. Madjari skušajo, kakor je to odkrito izjavil ministrski predsednik Bethlen, preko Varšave najti pot v Pariz, ker se jim zdi francoska patronanca neobhodno potrebno za njih koncepcijo. Zato mora tudi zunanje politična smernica, o kateri sta včeraj in danes govorila Bethlen in Zaleski, dobiti pristanek Pariza, in Zaleski bo, preden potuje v Bukarešto, prej še obiskal Brianda v Parizu. Zaleski ne bo posredoval samo med Madjarsko in Francijo, temveč predvsem med Madjarsko in Romunijo. V tem oziru stoji Zaleski na stališču, da bi končno razčiščenje optantskega vprašanja omogočilo ugodno atmosfero za politične pomenke med obema državama. Poljska želi močno fronto proti Rusiji, Madjarska pa vrhlanje male antante, kar bi nastalo, če se Romunija politično nevtralizira. Poročilo ugotavlja na

koncu, da dosedaj še ni bilo nobenih konkretnih dogovorov, temveč da so se samo pripravili gotovi domenki, ki so pomembni za položaj Madjarske v srednji Evropi.

Vladni demanti madjarskih želj.

Varšava, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Medtem ko poljski desničarski tisk poudarja, da bi se potovanje Zaleskega v Budimpešto ravno na dan otvoritve konference male antante lahko smatralo za demonstracijo, naglašajo vladni listi, da se temu protivi že dolgoletna francosko-poljska in poljsko-romunska zvezna politika. Vplivni častniški list »Głos Prawdy« zahteva, da mora biti Poljska po svojem sedanjem meddržavnem položaju prisotna pri vseh političnih razvojih v Evropi.

Zaleski ne pride v Bukarešto

Bukarešt, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Poljski poslanik v Bukareštu grof Sembek je danes sporočil romunski vladi, da poljski zunanji minister Zaleski ne more izvršiti svojega nameravanega potovanja v Bukarešt, ker se bo iz Budimpešte direktno odpravil v Madrid.

Sporazum zaveznikov glede reparacij

Pariz, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Pariški listi poročajo z zadovoljstvom o konferenci strokovnjakov, da so se zavezniki popolnoma sporazumeli. Pred vsem se je posrečilo, da se je razdelitev nemških plačil uredila zadovoljivo. Vprašanje, kako zadovoljiti vse upnike kljub majhnim nemškim plačilom, se je rešilo »s silno kompliciranim sistemom prepisov, vračil in kompenzacij pri bodoči reparacijski banki«. »Petit Parisien« poroča, da se je posrečilo spraviti na ta način v prejemne nemške anuitete vse zavezniške zahteve, če tudi so jih morali zelo stisniti.

Anglija dobi, kar želi za svoje dominijone, Francija pa dobi toliko, da bo lahko mobilizirala 40 do 50 milijard frankov. Italija dobi svoj delež iz Spa-a. Odprta je samo še ena točka: vsi zavezniki so ponovno nujno zahtevali od dr. Schachta, da svojo ponudbo zviša letno za 25 milijonov, da se bo moglo ugoditi tudi belgijski zahtevi po odškodnini za med vojno izdane marke. O nemških pridržkih so se zavezniki načelno zedinili že včeraj in odklonili nemško zahtevo, da se dovoli Nemčiji moratorij za zbiranje denarja in da bi se avstrijske nasledstvene države pritegnile k plačevanju reparacij. Kakor javlja »Matin«, se je zadnje imenovana zahteva sestavila samo previdneje, tako da sicer sprejema načelo, izključuje pa vsako silo in vsak pritisk na nasledstvene države.

Pripombe upnikov k nemškim pridržkom so se sestavile v obliki pisma na Owen Younga, ki je bilo odposlano še snoči. Danes je nemška delegacija imela priliko proučiti te pripombe in najpozneje jutri bo zopet skupna seja, na kateri upajo lahko in hitro priti do končnega sporazuma. Morgan si je že rezerviral prostor na »Berengariji« za vrnitev v

Ameriko dne 25. maja. Owen Young pa bo najbrže odpotoval na francosko Riviero.

Milan, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Z velikim zadovoljstvom se pozdravlja, da italijanski delež pri reparacijah ne bo samo zadoščal za kritje italijanskih vojnih dolgov Angliji in Ameriki, temveč da bo tudi še nekaj preostalo za obnovo porušenih krajev.

Zavezniška spomenica izročena Nemčiji

Pariz, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Zavezniški memorandum je bil danes popoldne izročen nemški delegaciji. Nemčija naj do konca l. 1921 pripravi zvišano plačilo po Dawesovem načrtu in na ta način plača okoli 700 milijonov mark za posebne zahteve Anglije, Italije in Belgije, za katere bi v poznejših desetih letih služil letni prebitek za 25.000.000 mark. Po novem predlogu zaveznikov bi znašala prva, tretja in sedemnajsta anuiteta manj, kakor določa Youngov načrt, vse druge pa več.

Spor v nemški delegaciji

Berlin, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Nove težkobe pri reparacijskih pogajanjih v Parizu so dovedle do konflikta v nemški delegaciji, kateri se je dosedaj sicer vedno tajil, sedaj pa ga ni mogoče več prikrivati. Prejšnjo nedeljo se je vršil v Essenu v Kruppovi vili razgovor, katerega so se udeležile vse vodilne osebnosti porenjsko-westfalske težke industrije in na katerega sta nalašč prišla iz Pariza tudi dr. Schacht in dr. Vögler. Kakor se sedaj doznavajo, je prišlo do velikih diferenc med nemško delegacijo in med radikalnim krilom težke industrije. Konflikt je baje tako velik, da je ogrožen dr. Vöglerjev položaj generalnega direktorja združenih jeklarn.

Program mednarodne konference dela

Belgrad, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Vaš dopisnik je imel danes z načelnikom ministrstva za soc. politiko Jeremičem razgovor o XII. mednarodni konferenci dela, ki se vrši od 30. maja v Ženevi. Jeremič mu je dal to-le obvestilo:

Ta konferenca je dvanaajsta po vrstnem redu, in sicer po odločbi upravnega odbora mednarodnega urada za delo v smislu čl. 379 Verajske mirovne pogodbe. Po odredbi tega člena se vsako leto vrši najmanj ena konferenca, letos pa se izjemoma vrši še ena konferenca v oktobru. Na dnevnem redu so ta-le vprašanja:

Preventivni ukrepi, kako bi se preprečile nesreče pri delu, zaščita delavcev v raznih slučajih, zlasti pri iztovarjanju brodov, prisilno delo, o delovnem času zasebnih nameščenecv in trgovskih podjetjih. Poleg tega bo na dnevnem redu tudi razprava o nezaposlenosti delavcev v zvezi s poročilom, ki ga bo podal mednarodni urad dela o stanju v l. 1924 do 1929. Dalje bo debata o poročilu ravnatelja mednarodnega urada Thomasa o aktivnosti mednarodne organizacije za delo za l. 1928, dalje o izvedbi ratificiranih konvencij, ki so jih države podpisale. Končno bo zelo važno vprašanje o gotovih dopolnitvah poslovnika teh konference, posebno pa, kar se tiče načina izvedbe revizije konvencij. V vseh konvencijah, ki so bile sedaj sprejete, se nahaja klavzula, ki pooblašča upravni odbor mednarodnega urada za delo, da po desetih letih od sprejetja konvencij prouči možnost revizije te konvencije, da bi bila njena učinkovitost tem večja in realnejša in se lažje prilagodila razmeram po posameznih državah.

Specialno je Anglija večkrat izrazila željo, naj se takoj pristopi k reviziji konvencije za

osemurni delovnik v industriji, in sicer iz razloga, ker je več industrijskih držav, Francija, Nemčija, Italija, Španija, Avstrija in druge ratificiralo to konvencijo pogojno, da bi stopila ta konvencija v veljavo, ko jo bo ratificirala Anglija.

Zasedanja mednarodnih konferenc so dala doslej važne rezultate glede izvršitve mednarodne delavske socialne zakonodaje. Tako je dosedaj izglasovanih v vsem 27 konvencij in enako število priporočil, od katerih pa niso bile še ratificirane, temveč od 56 držav povprečno le šest. Naša država je ratificirala 12 konvencij. V Ženevi bo prijavila še nekatere, najbrže 7 po številu. Do dosedaj ratificiranih konvencij je naša država na 11 mestu izmed 56 držav, in sicer v isti vrsti kot Italija, Avstrija. Na vseh dosedanjih zborovanjih je naša država vedno sodelovala s polnoštevilno delegacijo.

Kmetijski nemiri v Galiciji

Varšava, 23. maja. (Tel. Slov.) V vzhodni Galiciji je v zadnjem času večkrat prišlo do kmetijskih nemirov. Ukrajinski mali kmetje v okraju Drohobič, ki so bili ogroženi radi prikršanja njihovih pašnih pravic, so do smrti pretepli dva vladna komisarja, na kar je prišlo do hudih spopadov z močnimi orožjskimi oddelki, v katerih je bilo ranjenih več oseb. Mnogo kmetov je bilo aretiranih. — V okolici Vilne še vedno traja lakota in zahteva nadaljnje žrtve. Poljska vlada je iz državnih žitnih zalog poslala pomoč stradalajočim.

Novosadska vremenska napoved. Večina ma oblačno.

Dunajska vremenska napoved: Po večini jasno, višja temperatura.

Papež zapusti Vatikan prvič 30. 6.

Rim, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Včerašnja vest lista »Giornale d'Italia«, da bo papež pri procesiji sv. Rešnjega Telesa prvič zapustil Vatikan, popravlja danes »Osservatore Romano« s tem, da o tem še ni bilo nobenega končnoveljnega sklepa. Popolnoma izključeno je, da bi papež 30. maja, to je na dan sv. Rešnjega Telesa, prvič zapustil Vatikan, zelo verjetno pa je, da se bo to zgodilo 6. junija.

Smernice turške zunanje politike

Carigrad, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Turški zunanji minister Tefik Ruždi bej je v svojem ekspezuju v proračunski debati naglašal miroljubnost Turčije. Z odobravanjem je naglašal sodelovanje z Litvinovim v Ženevi, dalje prišrni sprejem v Berlinu in Rimu, ter izjavil, da je potoval v Rim zato, da preizkusi moč italijanskega prijateljstva. S preizkušnjo, da je zadovoljen. Kar se tiče pogajanj z Grčijo, je Turčija sprejela predloge nevtralnih članov komisije za izmenjavo ljudstva, in upa, da bo kmalu prišlo do sporazuma. Tudi pogajanja s Francijo o sirijski meji se bodo, kakor upa, v kratkem končala ugodno.

Sklepi kongresa lig Društva narodov

Madrid, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Na kongresu lig Društva narodov se je sklenilo, da se: 1. bolj kot dosedaj pazi na to, da naj bi se zastopniki organizacij Društva narodov izbirali iz reprezentativnih oseb vseh slojev, ker so dosedaj marsikatero države delegirale take zastopnike, ki imajo za seboj premalo organizatorno mnenje; 2. ker se sklepi in predlogi svetovne zveze lig Društva narodov ne uvažujejo zadostno, se zahteva, da se imajo sklepi svetovne zveze sprejeti v prve tiskovine ženevskih plenarnih sej; 3. kot kraj konference v letu 1930., ki bo radi desetletnega jubileja posebno važna, prihaja v poštev Pariz ali Svica. Glede manjšinske komisije se je izrazilo mnenje, da je odbor trojice začasnega značaja, da bi pa mogel trajno delovati na to, da se spoštujejo pogodbe o varstvu manjšin.

Odhod Zepelina še ni določen

Toulon, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Odhod zrakoplova »Zeppelin« zaenkrat še ni določen. Čakajo še na odredbe dr. Eckenerja.

Friedrichshafen, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Dr. Eckener se bo sedaj le vrnil v Toulon, ker ga je kapitan Lehmann, ki spada k posadki »Zeppelin«, prosil, da sam prevzame vodstvo pčeta v Friedrichshafen. »Zeppelin« bo najbrže odplul v četrtek zvečer.

Ital. kralj bo izdal amnestijo

Milan, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Katoliški listi napovedujejo, da bo ob bodoči ratifikaciji lateranskih pogodb italijanski kralj izdal amnestijo.

Zaimis predsednik grškega senata

Atene, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Bivši grški ministrski predsednik Zaimis je bil izvoljen za predsednika senata.

Strašen potres na Japonskem

London, 22. maja. (Tel. Slov.) »Exchange Telegraph« poroča iz Tokija, da je bil v okrajih Mijazaki in Oita v provinci Kiūsiu strašno hud potres. Prebivalstvo je zbežalo na prosto. Podrobnosti še niso znane.

Drobne vesti

Berlin, 22. maja. (Tel. Slov.) Dr. Eckener se morda iz Friedrichshafna ne bo več vrnil v Toulon, temveč poveril vodstvo pri vrnitvi drugemu zrakoplovcu, ko bodo montirani novi motorji.

Strasbourg, 22. maja. (Tel. Slov.) Za novega župana v Strassbourgu je bil z 18 glasovi, torej s približno polovico glasov, izvoljen komunist Hyeber, za svetovalec pa so bili izvoljeni Walker iz alzacijske ljudske stranke, avtonomist in socialist Kössler.

Newyork, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Posvetovalni odbor 12 odličnih bančnih strokovnjakov Federal Reserve Boarda je včeraj kljub zadnji odklonitvi zopet zahteval zvišanje diskontnega obroka od 5 odstotkov na 6, V Waal Streetu so mnenja, da se to zvišanje diskonta ne bo dalo zavleči delj, kakor za dva tedna.

Zagrebske vesti

Zagreb, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Protituberkulozna akcija, ki se je zadnje dni podvzela na iniciativu protituberkuloznega društva, je v raznih srednjih in ljudskih šolah imela predavanja. Razen tega so se vršila predavanja javno na ulicah po mestu. Vse povsod so se nalepljali plakati, ki pozivajo na boj proti tuberkulozi.

Zagreb, 22. maja. (Tel. »Slov.«) Za banom Jelačićem se je ob 70letnici njegove smrti vršila danes v Zagrebu pri sv. Marku svečana zadušnica. V nedeljo bo v Novih Dvorih, kjer je Jelačić pokopan, slovesna kome-moracija.

Sveta življenje in vrvenje

Suhi senator in njegov mokri sin

Senator Thomas Heflin je posebej in prava trobenta ameriške zbornice. Prvič nosi stalno bel telovnik. Pozimi in poleti. In to gre njegovim tovarišem na živce. Čemu naj bi nosil politik že bel telovnik? To je naravnost izzivanje! Potem pa govori senator Heflin, ja, on govori toliko, da ni misliti na konec, če enkrat začne. Vsak hip se oglasi k besedi. Končno pa govori isti senator Heflin o stvareh, ki prav nič ne spadajo skupaj. Posebno piko ima na katoličane, ki po njegovem prepričanju neprestano rujejo proti državi. Zarota, menijo ljudje, čijih besednik je senator Heflin, zarota med katoličani in Vatikanom gre za tem, da bodo nekega dne izkopali skriven podzemski kanal od Oceana do Washingtona. Ta kanal se bo končal pod kletmi Bele hiše, in ko bo vse dobro pripravljeno, bo prišel papež iz Rima, pregnal predsednika iz Bele hiše in razvil papeško zastavo. Potem pa lahko noč! Namesto ministrov bodo uradovali kardinali, namesto državnih uradnikov sami jezuiti! In gospod Heflin ne bo več senator! Kje bo pa potem govoril!

Nedavno, ko so obesili nove zastore v senatu, je Heflin odkril, da so kardinalsko rdeči. »Seveda,« je ogorčeno zaklical, ko je dobil besedo, »tukaj zopet vidimo! Vedno tiči zadaj papež!« In kako šele med predsedniškimi volitvami! Guverner Smith, kandidat demokratske stranke, je bil, o tem je senator Heflin trdno prepričan, v službi papeža. Samo Hoover more prineesti rešitev pred rimsko nevarnostjo.

Zdaj pa je imel senator Heflin strašansko smolo. Poleg papeža ima na srcu še prohibicijo. Nikoli mu ni zadosti »suhoc«. Tako rigorozno kakor le mogoče, hoče, da bi se izvajala prepoved alkohola. In ker papež kljub Heflinovim pridigam še ni prepovedal uživanja chiantija, izvaja senator Heflin iz tega nove vzroke, da bi prišel na sled moko-rimski zvijači in zahrbtnosti. Senator Heflin ima tudi sina. Mladi mož mu pridno pomaga pri njegovi obrambi domovine proti papežu in alkoholu, ampak je nedavno očividno iz samega kulturnobojnega navdušenja šel nekoliko predaleč, kajti gospod papa so sklenili poslati sina na dopust in oddih v Panamo. Tako je Heflin mlajši odpotoval. Dolgo časa se ni o njem ničesar slišalo. Dokler se ni nekega dne zopet pojavil v New Yorku, na krovu parnika iz Paname. Prav židane volje je bil Heflin mlajši. Več kot židane volje, prav res. In začudenim časniškim poročevalcem je pripovedoval ves vesel, da se je v Panami izborna počutil. Pijača? Ja! Heflin mlajši je žarel po celem obrazu. Kako dobra je bila! Ampak... so dejali poročevalci, papa?... O, Heflin mlajši ni bil prav nič v zadregi. »Kjer je moko, sem tudi jaz moker, in kjer je suho, sem tudi jaz suh!« — to je bil njegov klasičen odgovor, ki je bil kmalu brzojavno sporočen v vse dele Združenih držav. Bila je to velikanška senzacija. In od tega trenutka je imel Heflin mlajši vse newyorške poročevalce za petami. Sledila je izredno zabavna noč. Od lokala do lokala je romal Heflin mlajši in pridno gasil žejo. Ni se menil za poročevalce, ni se menil za suhoto ameriških domačih tal, niti za svojega papana. Ko je naslednji dan prispel v Washington, je bil papa na kolodvoru. Grmelo in bliskalo se je, ko so poročevalci.

Mož (po gledališki predstavi): »No, kako ti je ugajala predstava?«

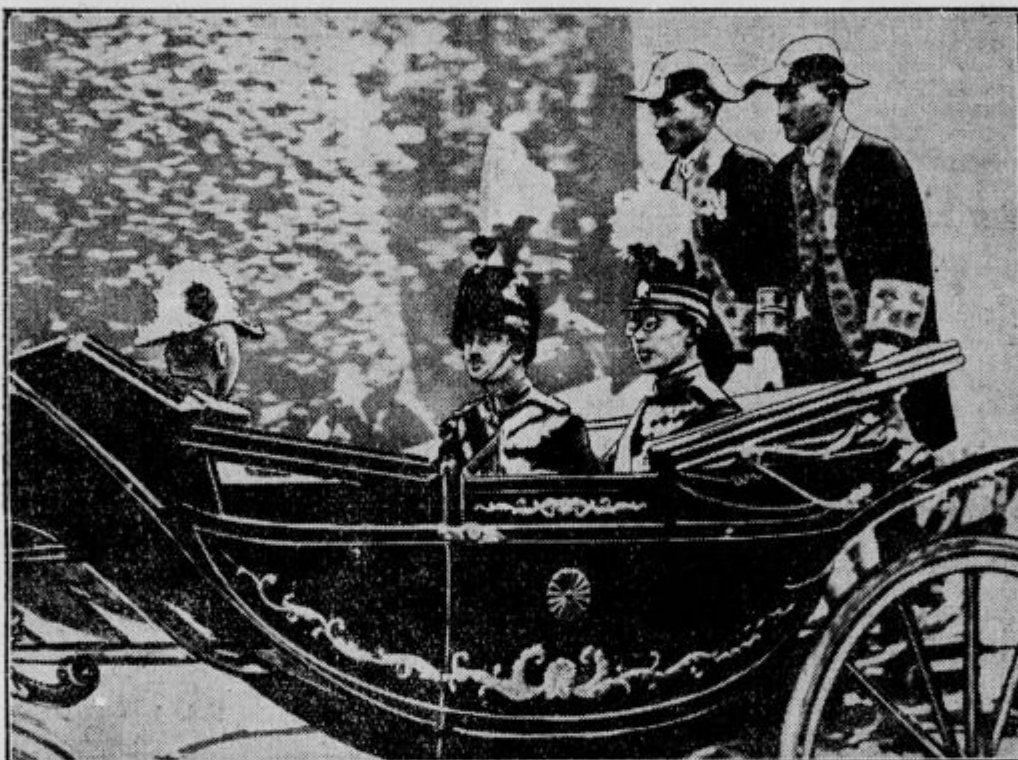
Zena: »Zelo. Samo ena stvar se mi zdi neverjetna. Drugo dejanje se igra leto kasneje kakor prvo, pa imajo še vedno isto služkinjo.«

valci prosili senatorja za interview. Nesramnost brez primere je to! je grmel Heflin starejši. Njegov sin je bil zapeljan. In čisto gotovo so zopet katoličani zadaj! Resnično, saj je Panama katoliška! Vsega je kriv papež! Ljubeče je senator objel svojega izgubljenega sina. »Ubog fant,« ga je tolažil, ko sta roko v roki zapustila kolodvor. »Primerci so te zapeljali. Povrni se — vse je odpuščeno!«

Z letalom na kite in tjujne

Letalo postaja vedno bolj »deklet za vse« — pomaga in služi v najrazličnejše svrhe. Tako se je izborna izkazalo tudi v ribolovu. Iz mnogo večje daljave nego z ladje opazi lovec morske živali z letala. Posebno kite, ki jih izdajajo stebri izdihane vode. A ne samo to, marveč se more letalo tudi v mnogo krajšem času približati živalim nego ladja. Namesto s harpuno ubije lovec kita z vodno bombo in po radiu obvesti ladjo, da pride po ubitega velikana.

Enako dobro služi letalo pri lovu na slanike. Islandska vlada je najela pri islandski zračno-prometni družbi povodno letalo, ki ima nalogo, da kroži nad severno obalo in pazi, kdaj se bližajo jate slanikov, ki jih je v čisti vodi lahko razpoznavati. Čim opazijo

Angleški princ na obisku v Tokiu. Tretji sin angleškega kralja, vojvoda gloucesterski, je prispel na japonsko, da izroči japonskemu cesarju v imenu angleškega kralja red hlače podveze. Na sliki vidimo gloucesterskega vojvodo s cesarjevim bratom in prestolonaslednikom princem Cihibu pri vožnji v cesarskem gala-vozu po tokijskih ulicah.

slanike, takoj po radiu obvestijo neposredno ribiške ladje ali pa radiopostajo v Reykjaviku.

Rusi so v zadnjem času začeli uporabljati letala pri lovu na tjujne. Ruska letalska družba je odstopila v ta namen državnemu ribškemu brodogradu nekaj letal. Stroj vzemo s seboj na lovskih parnikih, ki prodro v Severno Ledeno morje. Tu se dvignejo letala v zrak, da preiščejo ogromna ledena polja in doženejo, kje se tjujni nahajajo, obenem pa tudi najdejo ledu prosto pot za parnike. Uspehe svojega opazovanja sporoče na ladje po radiu. Na ta način prihranijo ladjam dolgotrajne in nevarne vožnje. Črne tjujne je na belem ledu lahko opaziti: led je kakor posut s črnimi pikami. Ker so določeni predeli pri-

držani za tjujne odnosno za umen lov nanje, živali nihče ne vznemirja in se za letala in ladje niti ne zmenijo. Tako je lov nanje lahak in uspešen.

Manj zanimiv in privlačen, toda mnogo važnejši je lov na — kobilice, ki so vsa tisočletja doslej kljubovale človeški moči. Sedaj so v mednarodnem uradu za zatiranje kobilic, ki je zboroval lani v Damasku, sklenili, da se uvede boj proti kobilicam z letali. Egiptovska vlada je načrt takoj uresničila in pokazalo se je, da je letalo izvrsten pripomoček v boju proti požrešnemu mrčesu. Ne le, da se more z letala na posebno uspešen način potresati mrčes s strupi, marveč je mogoče kobilice izslediti in zatreti, še preden pridejo v obdelane predele.

Banke - vladarice sveta

Da je denar sveta vladar, je že davno znana resnica. Vendar to ni bilo še nikdar tako očito kakor sedaj, ko se denar vedno bolj osredotočuje v velikih bankah. Vodilna vloga je seveda v rokah anglosaških, to je ameriških in angleških bank. Ob koncu leta 1928. je bilo v 150 največjih ameriških in angleških bankah naloženih 41.1 milijarde dolarjev, za 3.2 milijarde več nego l. 1927. Med 20 največjih anglosaških bank, ki so prave velesile današnjega sveta in se pokore njihovim migljajem vlade in parlamenti, spadajo po vrsti (po višini hranilnih vlog): Midland Bank 1920 milijonov dolarjev, Lloyds Bank 1714 milijonov, Barclays Bank 1631, Westminster Bank 1431, National Provincial Bank 1413 milijonov dolarjev — vse s sedežem v Londonu; National City Bank 1349, Chase National Bank 1127, Federal Reserve Bank 979, Guaranty Trust Co. 842, Irving Trust 734 milijonov dolarjev — vse s sedežem v New Yorku

Ameriški prometni stražnik nosi na prsih, hrbtu in obeh rokah električne svetilke. Namesto da bi mahal z rokami, in kazal prosto pot, kar prižge električno svetilko na levi, desni, na prsih ali na hrbtu, kakor je pač potrebno. Ta novost je osobito praktična ponoči.

čaju slediti na policijsko stražnico. Lepi neznanke se je pa končno le posrečilo neprijaznega šoferja potolažiti, da je bil pripravljen toliko časa počakati, da si izposodi pri v bližini stanujoč prijatelju potreben denar. Četrť ure — pol ure — celo uro je čakal šofer, nato pa izgubil potrpljenje in šel na policijo, seveda sam. V spremstvu dveh karabinerjev je šel nato iskat gospodično. Našel jo je prej, kakor je upal — na samotni klopi sedečo, vso v solzah. Plakajoč je pripovedovala trem možem, da jo je pravkar ugriznil stekel pes in da bo morala kmalu v strašnih bolečinah umreti. Poklicani zdravnik je res ugotovil na nogi mal ugrizljaj in ker je nesrečna deklica tako natančno opisala strašen dogodek in besnost psa, je zdravnik smatral za potrebno, da jo prepeljejo v milansko bolnico. Tako se je gospodična še enkrat peljala z avtomobilom, topot celo v spremstvu dveh uniformiranih kavalerjev. V bolnici so nesrečno deklico, ki je neprestano jokala, skrbno položili na posteljo. Nato so obvestili zdravnika. Ko je nekaj minut nato stopil v sobo zdravnik — je bila prazna. Bolnica je brez sledu izginila. In je tudi nič več niso videli.

Mlad diplomat

Gojenci Etona, angleškega vzgojevališča za plemenitaške sinove, so svetovnoznani po svojih visokih cilindrih, ki jih nosijo na glavi. Nekoč je nek gojenec prišel prepozno v šolo. Kot opravičilo je navedel, da je moral krmiti svoje želve. Seveda je gospod razrednik vztrajal na tem, da se morajo zahteve želv spraviti v sklad s šolskimi zahtevami in je mlademu ljubitelju živali dal kazensko nalogo z naslovom »Življenje želve«. Preteklo je več dni, ne da bi gojenec oddal svojo nalogo in učitelj se je odločil, da ga vpraša, zakaj tega še ni storil. Na svoje veliko začudenje pa je zvedel, da je naloga neresljiva in sicer iz enostavnega razloga, ker želva še ni mrtva. Kako je potem mogoče opisati njeno življenje?

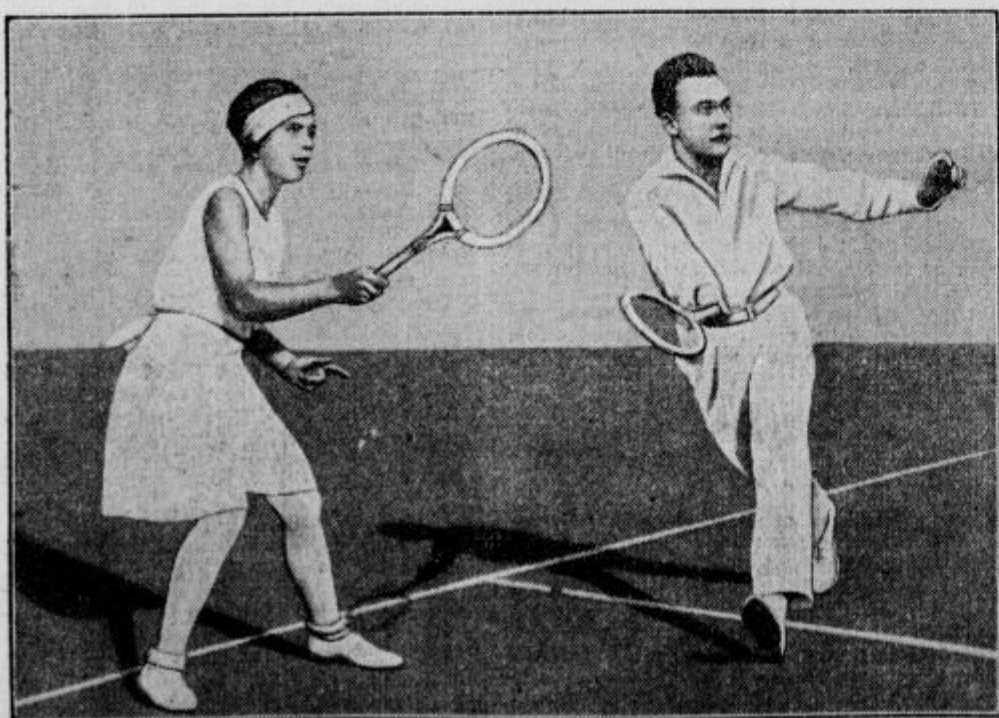
Trenutek gospod razrednik ni vedel, kaj bi počel s tem odgovorom, ko se je nenadoma spomnil, da spada želva k živalim, ki žive najdlje. Če bi moral čakati na smrt želve, bi bil učitelj že zdavnaj mrtev, preden bi bila narejena naloga. Gospod razrednik se je lahko prepričal, da je bil tak potek misli njegovega gojenca. Če je bil pameten mož, mu je kazni odpustil. Zakaj, Eton ni za to tu, da bi vzgajal pikolovce, ampak angleške državničke. In, ali ni trinajstletni junak te zgodbe dokazal, da ima diplomatsko sposobnost, ki je potrebna za vodstvo velike države?

Pomladanska vožnja in stekel pes

Prijetnega pomladanskega jutra je stopila v Milano lepa, mlada, elegantna gospodična k avtotaksiju in prosila šoferja, da bi jo čim hitreje peljal v Biello, kjer ima nujen razgovor. Šofer se je preskrbel z bencinom in po večurni krasni vožnji sta se pripeljala v mesto Biella, avtomobil je obstal in gospodična je izstopila. »450 lir,« je dejal šofer, nakar mu je gospodična s očarujočim smehom izjavila, da žal nima denarja. Že dolgo pa si je želela tako dolgo avtomobilsko vožnjo in zato se mu lepo zahvaljuje, da ji je izpolnil njeno srčno željo. Šofer ji je z manj galantnim kakor odločnim glasom odvrnil, da mu mora v tem slu-

Nov protestantovski prerok. Rokodelec Jožef Weissenberg je v Trebbinu pri Berlinu ustanovil posebne vrste protestantovsko versko sekto, ki šteje že nad 120.000 pristašev. Za mesec maj je Weissenberg napovedal za celo Evropo strahovite katastrofe. Weissenberg je tudi velik čudodelnik. Trdi, da se polaganjem rok »zdravi« bolnike. Slika nam kaže sestanek Weissenbergovih vernikov.

Nemška prvakinja v igri tenis Cilly Aussem bo v Parizu na tekmah za mojstrstvo v tenisu v mešani dvojni igri nastopila s svetovnim prvakom Henry-jem Cochetom. Cochet je dosegel preteklo leto z Angležinjo Bennett mojstrski naslov v mešani igri proti ameriški dovojni Helen Wills-Hunter. Naša slika, ki predstavlja Cilly Aussem in Henry-ja Coheta, je kombinirana.

Za duha in srce

Angelo Cerhvenik: Greh

Vsakdanja tragedija v šestih slikah z epilogom. Režiser in inšcenator Valo Bratina.

Usodno je, da je uprizoritev slovenske izvirne drame malokdaj vesel dogodek. Zaman se vprašujemo, kako da v naši drami skoraj brez izjeme pogrešamo žive dramatične kulture, predvsem pa tistega, kar je bistvo drame, to je skladne osredotočenosti besede in prostora, osredotočenosti življenja, skratka odrskega stila. V naši starejši drami čutimo okornost pesnika, ki svoje dramatične koncepcije in prav zajete tragike ne zna oblikovati v prostoru in vidimo, kako nam je njihov oder samo nerodno vežbališče dogodkov, skoraj nikoli pa organična prostorska koncentracija sveta (Jurčič in Medved) — pri najnovejši drami pa čutimo prav narobe, kako je koncentracija prostora v imaginarnem, abstraktnem svetu danes lahka stvar, kako neobčutljiva, prisiljena in nerazumljiva pa je večkrat koncentracija življenja. V to vrsto dramatikov spada tudi Angelo Cerhvenik.

Cerhvenik nam je napisal že več dram in »Greh« je njegovo drugo uprizorjeno delo. Dramatičnega nagiba pri Cerhveniku nikakor ni mogoče tajiti, vse njegove drame kažejo, da so se sprožile iz razgibane človečnosti, iz etične vzročnosti in zakonitosti, toda takoj, ko je bilo treba vsem tem zadržkom organičnega dejanja in sintetičnega nazora o svetu in življenju, je zadelo stvariteljsko hotenje na pesniške plitvine, strnjenost koncepcije je odnehala, se razblinila in človek si s celoto ne ve pomagati; nastal je nekak neurejen, zmešan filozofoški quid pro quo, pod katerim čutiš samo, kaj je pisatelj hotel in ti je neprijetno to, kar je izmaščil.

Dramatična koncentracija današnjega življenja se v »Grehu« opira na štiri osebe ženo, ljubimca, prvega moža in drugega moža-zdravnika. Dve osebi sta še: začelnica »greh«, žena mati in žrtve »greh«, izgubljenka Ela; ti dve osebi nastopata izven igre. Med temi osebami se pleče avtorjeva teza, da zločin rodi zločin, da se en greh preliva v drugega, ena smrt v drugo življenje. »Kdo je mrtev in kdo je živ? Kje je meja med obema? Kje je greh in kje je kazen? Kje je meja med obema?« — »Kdo bo prešel to verigo?« »Vse se vrtilo... samo vrtilo...« S temi besedami se konča ta igra, polna miselnih nasprotij in neutemeljenih, naključnih nasilnosti. V celoti je tako: Ali miselnost večkrat ne pristojna osebam (najzanimivejši je v tem oziru ljubimec) ali nasprotuje dejanjem, besedam, ki jih osebe govorijo, ali pa so dejanja docela nespametna ali vsaj neverjetna, kakor je na primer vse početje drugega moža. Žena je prvega moža umorila, ne z orožjem, pač pa z duševno muko, duh tega moža se preseli v drugega moža, ki natančno pozna vso laž in zločinski nagnjenje ženo, pa tudi tega moža, ki ga žena vzljubi, hoče na ljubimčevu zahtevu umoriti — toda njen padec z okna ženo pohabi in za vse življenje priklene moža nanjo. Zgodba o ženskem demonu in moškem bedaku je sicer enostransko resnična, tukaj pa tako nesmoteno in naivno izfilozofirana, da ne more vzbuditi drugega kot nejevoljo radi pozornosti, ki si jo zaman posveti.

Kakor je pisatelj miselnost neurejen, neekonomičen, dramatično interesnost in doslednost ubijajoč, tako je oblikovno docela nesprejemljiv. Kdaj sme dramatik utrujati s tako oblikovno preproščeno, da eno dejanje konfrontira z drugim, da ga docela parodiistično obnavlja, kakor imamo to v 1. in 3. sliki, kjer že v naprej prav dobro vemo, kaj bo žena govorila? Moti nas pri tem samo eno, da pisatelj sam slabše piše kakor bi žena sama govorila. Pisatelju nedostaja sintetične zmožnosti, da bi v dogodke postavil sugestivne moči, manjka mu globine in prave obzirnosti do javnosti, ki uvaža razbire in prave obzirnosti do javnosti, ki ureja razume, da delo ni prav nikjer spetkljivo, je vendar tako golo in brez sramežljivosti, dejal bi banalno, da redko kje zasije iz njega posvečenje umetnosti. To ni posledica nobenega stila, noben naturalizem ali idejni realizem, ampak pomanjkanje umetnosti. Te besede sem zapisal pisatelju zato, ker ni nikak začetnik več in je treba enkrat povedati, zakaj njegova dela ne pridobivajo in ne morejo uspeti. Realizem, kakršenkoli že in vsakdanost sta dve reči.

Igra bi bila v vsakršni uprizoritvi pokazala svojo umetniško neorganičnost, z boljšimi igravci morda še bolj. G. Bratina ni imel srečne roke, ko se je hotel z njo habilitirati kot režiser in inšcenator. Igravci, g. Kavkler, g. Gabrijelečičeva, g. Jerman in Bratina so igrali z vdanostjo do dela, napravili so, kakor igra hoče; njihova usoda je bila, da se niso v igri orientirali in so plaval v razmetani miselnosti. Ohranili so sicer neko zunanjo enotnost oseb, celji igri pa je nedostajalo osnovne erte. Igravsko so storihi marsikaj, skoraj nikjer niso bili vsiljivi, včasih precej naravnih, večkrat pa tudi notranje neorientirani. Posrečiti se n. pr. nikakor ne more ljubimec, tudi ako bi bil g. Kavkler že zrelejši igravec. Inscenacija g. Bratine je bila okusna in originalna, najboljša, skoraj edina, kar je bilo dobro. Kriz, ki ga ima žena na prsih v epilogu, naj režiser odpravi, pisatelj ga ne predpisuje in je kaj dražljiv in dvomljivo vsiljiv efekt.

F. K.

Milanska Scala je pod vodstvom Toscaninija z ogromnim uspehom gostovala na Dunaju s celim svojim opernim ansamblom in baletom. Dala je »Falstaffa« in »Lucijo«, 22. t. m. bo odpotovala v Berlin, kjer bo dala razum »Falstaffa« in »Lucije« še »Rigoletta«, »Trubadurja«, »Aida« in »Manona«. Kakor znano, se zagrebški krogi zelo trudijo, da bi »Scala« gostovala na povratku v Zagreb.

Saljapin, najgenialnejši pevec našega časa si v svojih vlogah dovoljuje preveliko svobodo. Radi tega je imel že veliko konfliktov, največji spor pa je nastal pri zadnjem gostovanju v Rimu, kjer je dirigent, maestro Bavagnoli radi Saljapinove nediscipliniranosti odložil dirigentsko palico in noče več dirigirati, dokler bo nastopal Saljapin. Muzikalna kritika je na strani dirigenta, ker le-ta ni samo vodja instrumentalne mase, ampak reprezentant cellega ansambla, pa ne gre, da bi katerikoli pevec, pa naj bo še tako genijalen, motil celoto, da se izgubi koncertacija, preciznost, uigranost, homogenost, ravnotežje, ritem in ekonomija priprave dela.

KUBICNA RACUNICA za okrogel, rezan in tesan les, sestavljen Mirko Logar, 1929, je v našem knjiškem in lesnem gospodarstvu neobhodno potreben pripomoček, s katerim se na podlagi premera in dolžine takoj najde kubična mera tako za en hlobo ali za poljubno število hlobov (do 100) kakor za tramove in to pri slednjih ne samo v metrih, ampak tudi v čevljih in colah. Knjižica, ki mora biti v žepu vsakega našega gospodarja z lesom, stane 45 Din in se naroča v Jugoslovanski knjigarni v Ljubljani.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1:50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrtic se računajo višje. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Prodajalka

vajena trgovine z mešanim blagom, išče službo kjerkoli, najraje v Sloveniji. Nastopi lahko takoj ali pozneje. Ponudbe na upravo Slovenca pod »Slovenca« št. 5551.

1000 Din dobi

tisti, ki mi preskrbi stalno službo pomoč. delavca v tiskarni, kartonari ali kaj primerne. Kavcija na razpolago. — Ponudbe na upravo »Slovenca« pod »Zanesljiv«.

Šofer

trezen in zanesljiv, izobren vozač, vojašine prost, želi službo k tovrstnemu ali osebnemu avtomobilu. Naslov pove uprava Slov. št. 5578.

Službodobe

Mizarski pomočnik

dobi delo takoj. Hrana in stanovanje v hiši. Jurij Grohar, Škofja Loka.

Mizarskega vajenca

takoj sprejemem. Hrana in stanovanje pri mojstru. Janez Snedu, sploš. mizarstvo, Tupaliče nad Kranjem.

Lesnega trgovca

poštenega, iščem za stalno nakupovanje rezanega in tesanega lesa, treba nekaj kapitala. — Ponudbe pod »Pošten trgovec« št. 5269.

ŠRAMEL KAPELO

prvovrstno, trio ali kvartet, iščem za celo leto. — Ponudbe naj se pošljejo na kavarno v Virovitici.

Postrežkinja

mlajša, se sprejme za ves dan. Vpraša se pri hišniku, Gledališka ul. 13.

Še istega dne,

ko sprejmete naše zastopstvo, boste zaslužili najmanj 100 Din. Naš predmet je potreben vsakemu gospodinjstvu. — »Delmond«, Miklošičeva cesta 14, Ljubljana.

Prodamo

Šival. stroj »Singer« dobro ohranjen, se poceni prodaja. — Maribor, Meljska cesta 59, soba 3.

Voz z diro

na peresih, malo rabljen, se prodaja za 1500 Din. — Naslov v upravi Slovenca pod št. 5604.

Kartonažne predelavke

(Partieführerinnen), dobro izveščane za izdelovanje okroglih in oglatih izdelkov, se sprejmejo v dobro in stalno službo v neko večje mesto. Zglasiti se na oglasni oddelek tega lista pod št. 5592.

Mineralno in blatno

Kopalnice Daruvar

radioaktivni topli izvirki 38 do 50°C Najuspešnejše zdravljenje: ženskih boleznih, revmatizma, podagre, išiasa, slabokrvnosti in splošne slabosti.

Celo leto otvorjeno! Ugodno letovišče! Zmerne cene! Ugodne železn. zveze!

Izven glavne sezone znaten popust!

Zahtevajte prospekte od Ravnateljstva kopalnice

Zahvala

Ob priliki izgube našega nepozabnega soproga, očeta, gospoda

Jožefa Tomšiča

mizarja vevške papirnice

izrekamo tem potom vsem onim, ki so blagopokojnika spremili k zadnjemu počitku, najiskrenejšo zahvalo.

Posebno se zahvaljujemo č. duhovščini, vodstvu vevške papirnice in gasilnemu društvu vevške papirnice za častno in obilno udeležbo, istotako delavstvu vevške papirnice, pevcem pod vodstvom g. Učakarja za lepe in ganljive žalostinke, darovalcem vencev in sopoov ter sploh vsem in vsakemu, ki so pokojnika spremili k njegovemu zadnjemu počitku. Še enkrat: najiskrenejša zahvala.

Gor. Kašelj, 22. maja 1929.

Zalujoči ostali.

Zahvala

Za neštnevilne izraze iskrenega sožalja, ki smo jih prejeli brzojavno, pisмено ali ki so nam bili izraženi osebno ob preani izgubi našega prečastitega gospoda kanonika, dekana, nadžupnika, brata in strica

Janeza Bizjana

izrekamo tem potom vsem našo najiskrenejšo zahvalo. Posebej pa se zahvaljujemo prevz. vladiki dr. Jegliču, gospodoma kanonikoma Janezu Sušniku in Alojziju Strojcu ter vsem drugim duhovnikom, prijateljem in znancom za udeležbo pri pogrebu, združenemu pevskemu zboru moravškemu za prekrasne žalostinke, učiteljskemu zboru in šolski mladini, vsem organizacijam, darovalcem prelepih vencev in cvetja, g. dr. Valentinu Rožiču za prekrasno poslovitni govor, končno vsem, ki so našega blagopokojnega tako številno spremili na njegovi zadnji poti. — Še enkrat: Vsem najprisrčnejša zahvala!

Moravče - Dobrova pri Ljubljani, dne 22. maja 1929.

Zalujoči ostali.

Izgubila se je

usnjata ročna torbica v nedeljo večer od rotovža do Gosposvetske ceste. Pošten najditelj naj jo proti nagradi izroči v naši upravi.

Kupimo

Rabim za ograjo:

78 kom. rabljenih tračnic (Grubenschinen) 130 do 150 cm dolžine, in 390 m rabljene žične vrvi (Drahtseil) 15 do 20 mm premera. Cenj. ponudbe na Alojziju Milavec, Planina pri Rakeku.

Kupim

hrastove hlode. — J. Pogacnik, Ljubljana, Kralja Petra trg 8.

Vnajem

Prostori za obrt ali skladišče se oddajo v najem s 1. junijem. Ponižje se na Poljanski c. 64.

Stanovanja

Na stanovanje sprejemem dva gospoda. — Hrenova ulica 19, prtl.

Pouk

Šolerska šola

prva oblastv. koncesijon. Camernik, Ljubljana (Jugoavto), Dunajska cesta 36. Telef. 2236. Strokovniški teoretični pouk in praktične vožnje na različnih modernih avtomobilih. S pričetkom vsakega prvega.

Poizvedbe

Zatekel se je

pes rujava barve, velik in visok, z veržico okoli vratu. Lastnik naj se zgasi pri Klešniku, Zelena jama 141.

Posrestva

Kupim hišo

večstanovanjsko, moderno zidano, ali vilo, solčna lega, z vrtom, blizu centra ali na periferiji Ljubljane, v bližini elek. železnice. V pritličju hiše so lahko prodajni prostori. Vselitev v dvoje večjih stanovanj 1. avgusta. Plačam takoj. Posredovalci izključeni. — Resne ponudbe ali ustmene ponudbe do 27. t. m. na: Ignacij Perne, Levstikova 19.

Razno

Za birmo

Fotografski ateljei novo otvoren; najmodernejši aparati, najnovejša svetlobna naprave. — Foto Meyer, Maribor, Gosposka 39.

Ažurira in entla

takoj Matek & Mikeš, Ljubljana, poleg hotela Štrukelj. Vezanje oblek.

Fotograf. potrebščine

in vsakovrstne aparate, tudi na obroke, kupi pri strokovnjaku. Fotografsko specijalno podjetje: Meyer, Maribor, Gosposka 39.

Drva za kurjavo

(odpadki od žage) v vsaki množini, se dobe pri:

IVAN SIŠKA,

parna žaga in tovarna parketov, Ljubljana, Metelkova ulica 4.

Lanene tropine

in druga krmila nudi najceneje

A. VOLK, LJUBLJANA

Resljeva cesta 24.

elektrogonina žita in mlevskih izdelkov

OGLAŠUJTE

v

'SLOVENCU'

Potrži globoke žalosti javljamu pretužno vest, da je naša nadvse ljubljena, dobra mamica

Marija Hribovšek

posestnica

danes ob 8 zjutraj, po dolgi in mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere preminula. — Pogreb se bo vršil v petek ob 4 popoldne iz hiše žalosti na tamkajšnje pokopališče.

Zagorje - New York, dne 22. maja 1929.

Globoko žalujoči ostali.

Krapinske toplice

blizu Zagreba zdravi z zanesljivim uspehom protin, išias, revmo, ženske bolezni itd. 42°C naravne tople in blatne kopelji. V pred in po sezoni znatni popusti. Dvajsetdnevno zdravljenje za ceno Din 1280 (stanovanje, hrana, kopelji in pristojbine). Redni avto promet, komfort, izborna oskrba, cene zmerne. Pričetek sezone 16. aprila. Zahtevajte prospekte.

Naznanilo

Slavnemu občinstvu naznanjam, da sem prevzel v najem gostilno pri gosp. Majarončku, Stara pot št. 1 v Ljubljani.

Postregel bom z dobro pijačo in jedjo. Cene nizke, postrežba točna in brza. Priporočam se za mnogo-brojen obisk. — Na razpolago je lep senčnat vrt, tudi prostori za balin, notranji prostori so udobni ter zračni, posebna soba za samostojne večje družbe ali ženitovanje ter velik salon. Gostilna je bila nekdanj zelo na dobrem glasu, kar starejši itak vedo, mlajši naj si pa sedaj ogledajo. Čudili se boste prekrasni legi ter čistemu zraku. Priporočam se za mnogobrojen obisk.

Ivan Potočnik.

Pohištvo - preproge

Linolej, zavese, posteljne odeje, namizni prtji, vzgljavnja, tuhenti, šivane odeje, volnena pregrinjala, pregrinjala za mobilje, gradi za matrace, kakor tudi vse vrste lesenih, tapetiranih in železnih mobilij po čudovito nizkih cenah pri: KAROLU PREIS, MARIBOR, Gosposka ulica št. 20. Ceniki zastoj!

Ceniki zastoj!

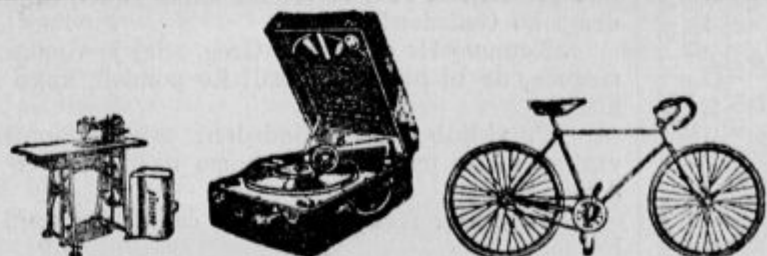
Vabilo

36. redni občni zbor »Vzajemne posojilnice v Ljubljani« r. z. z. o. z. se bo vršil dne 31. maja 1929 ob 16½ (pol petih) v prostorih posojilnice na Miklošičevi cesti št. 7.

Dnevni red:

1. Poročilo načelstva in nadzorstva.
2. Sklepanje o računskem zaključku za l. 1928.
3. Nadomestna volitev enega člana načelstva.
4. Volitev treh namestnikov načelstva.
5. Slučajnosti.

V smislu § 20 združenih pravil je treba za sklepčnost eno desetino vseh članov. Ako ni podana sklepčnost, se vrši pol ure pozneje, to je ob 17 (5 pop.) drug občni zbor, ki je sklepčen pri vsakem številu članov (§ 20 lit. i).

Predno kupite kolo, šivalni stroj ali gramofon, oglejte si ogromno zalogo KOLES: Dürkopp in dr. najboljših svetovnih znamk. ŠIVALNIH STROJEV: znamk Dürkopp in Minerva. GRAMOFONOV: znamke Columbia, ter plošč zadnjih slagerjev pri trvdki

„TEHNIK“ JOSIP BANJAI

Ljubljana, Pražakova ul. 19 Ljubljanski dvor

Najnižje cene! — Prodaja tudi na obroke!

Opozarjamo na „Mali oglasnik“

v našem dnevniku. — Poslužujte se ga ob vsaki priliki

**Novi Oaklandi
so zelo šik!**

... in njih hitrost je v skladu z njihovo eleganco

Oakland je nagel, gibčen in šik: voz za mlade ljudi, ki ljubijo v avtomobilistiki bežati krajino — ki jim je užitek puščati druge avtomobile za seboj! Tudi drugi vozovi so hitri, toda Oakland odlikuje njegova konstrukcija, ki dela naglo vožnjo prijetno in varno. Izredno prožno peresje daje vozu rahel tek tudi pri hitrosti 90 km. na uro in več, z zavorami »Steeldraulic« z notranjo ekspanzijo pa ga ustaviš v nekaj sekundah.

Te mehanske posebnosti, združene z eleganco nove Fisherjeve karoserije, pojasnujejo, zakaj Oaklandi prevladujejo na vseh odličnih sportnih prireditvah.

O a k l a n d

CHEVROLET — PONTIAC — OLDSMOBILE — OAKLAND — BUICK — VAUXHALL — LA SALLE
CADILLAC — CHEVROLET TOVORNI VOZovi — G. M. C. TOVORNI VOZovi
KAROSERIJE FISHERA

PROIZVODI GENERAL MOTORS A

Glavno zastopstvo in zaloga rezervnih delov

V. & M. Barešič & Co.

ZAGREB

Marije Kraljice 34 — Tel. 27-44

LJUBLJANA

Dunajska cesta 12 — Tel. 2292

T. C. Bridges:

Na pomoč!

Roman.

Vodnik pa ni odgovoril. Tudi ni poslušal, ampak le buljil na kol na nasprotnem bregu reke in bil videti strašno presenečen. Končno vzdigne roko in pokaže na kol, rekoč: »To ne prav. To prestavljeno!«
Greg rahlo zažvižga in pripomi:
»Zdelo se mi je, da nekaj ni v redu. Ni verjetno, da bi bili postavili kol ob sipinah. Toda kdo bi nam bil vendar nastavljal to zanko?«
»Ali je treba še izpraševati?« pravi Sam nekoliko prezirljivo. »Saj bi vendar lahko vedel, da nihče drugi ko Gadsden!«
»Neumnost!« ga zavrne Greg. »Saj je vendar nemogoče, da bi bil pred nami! Le pomisli, kako smo hiteli!«
»Pa vkljub temu je Gadsden!« odvrne Sam trdovratno. »Ako pridemo čez, bomo našli njegove sledove.«
»To prav,« reče Zambo. »Vi čakati. Jaz najti pot čez.«
Zajaha torej svojo mulo in odjezdi ob reki navzgor. Ni še preteklo pet minut, ko se ustavi in jim pomiga in vsi hitijo za njim. Pokaže jim plitev brod, kjer so razložni sledovi kazali, da hodijo tod preko reke konji in goveda in vsa družba vodo brez vsake nezgode jahaje prebode.
»Zdaj ti pa lahko pokažem,« reče Sam in jaha po bregu dol proti kraju, kjer bi se bil Zambo kmalu ponesrečil. In res: zemlja okoli kola je bila sveže izkopana! »No, ali ti nisi pravil?« vpraša Sam.
»Da,« reče Greg. »Vidim, da je kol nekdo prestavil; odkod pa veš, da je ta nekdo bil baš Gadsden?«
Sam pokaže na sled čevlja v sveže izkopani prsti.

»To je bil angleški škorenj in sicer številke devet.«

Greg je omahoval, vendar pa še ni bil prepričan. »Ne morem uvideti, kako bi nas bil mogel prehiteti,« reče zato. »To bi bilo le tedaj mogoče, ako je imel letalo.«

»Letala ni imel,« pravi Sam. »Imel pa je avto! Ali vsaj jaz sem skoraj prepričan, da ga je imel.« Odide torej preko prerije (travnate ravnine), drugi pa mu radovedno sledijo. Naenkrat Sam obstane. »No, tu imate!« reče nakratko in pokaže na nedvomne sledove kavčukovih koles, ki so se odražali na golem prostoru med trdo, posušeno travo.

40. Hud udarec.

Nekaj hipov so vsi molčali in strme gledali sledove. Greg spregovori prvi. »Imaš prav, Sam, pa vendar se mi vse to čudno zdi! Kako je vendar mogel z avtom priti preko vseh teh hribov?«

»Saj ni šel po tej poti, Greg,« pravi zdaj njegov oče. »Moral je hribe na severni strani obkrožiti. Razdalja je res mnogo večja, vendar z avtom te vrste — imel je cenen ameriški tip z visokimi kolesi — je lahko potoval štirikrat ali celo petkrat tako hitro kakor naše mule.«

Greg prikima. »Zdaj vidim, očka. Torej je Sam ves čas prav imel. Gotovo pa Gadsden vso pot ne bo mogel rabiti ovta?«

Oče se zasmije. »Seveda ne, a lahko se bo vozil preko vse te ravnine. Tako nas pa lahko daleč prehitel in nam vrhu tega še kakšno tako grdo zagode kakor danes.«

»On zloben človek,« opomni Zambo in tako resnična je bila ta opazka, da ji nihče ni ugovarjal.

Sam pa stisne ustnice in pravi odločno: »Pa ga bomo vendarle posekali! Le kar naprej!«

Jahali so ves dan preko planjave in ves dan sledili kolesnice kavčukovih cevi. Proti večeru pa ugledajo pas dreves, ki jih niso nič videli, odkar so stopigli na to ravnino. Zambo jim pove, da bodo

Za okrepitev in osveženje krvi!

Sedaj je najboljši

letni čas!

Okrepitev krvi
je potrebna vsem

posebno
onim, ki nimajo
kdor ima
kdor je prebolel
kakršnokoli
osobito
ki hodijo v

slabokrvnim
teka
slabe živce
bolezen pozim.
otrokom
šolo.

Za okrepitev krvi priporočamo

ENERGIN
»**ŽELEZNATO KINA VINO**«

1 steklenica vsebuje 1/2 litra

ENERGIN železnato kina vino se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah. 1 velika steklenica 1/2 litra Din 40—. Po pošti pošilja Laboratorij »ALGA« Sušak. — 3 velike steklenice 1/2 litra za Din 128—. 6 velikih pollit. steklenic za Din 248— in 1 zastoj.

Zdravniki trdijo, da za okrepitev otrok zadostajo 3 velike steklenice in steer po 3 male žlice na dan pred jedjo. Odraslim treba 3-6 velikih steklenic po 3 velike žlice na dan pred jedjo.

Najboljši in najekonomičnejši

ELEKTROMOTORJI

iz znanih čeških tovarn

Škodovi zavodi v Plzinju

se nahajajo v velikosti 1/4 do 30 k. s. stalno na zalogi v Ljubljani. — Obrnite se na

Zastopstvo Škodovih Zavodov, Ljubljana
Selenburgova ulica 7. — Telefon 2966

Zahvala

Za mnogoštevilne in tolažilne dokaze iskrenega sočutja povodom naše ljubljene, prerano izgubljene mame, sestre, sva-kinje in tete, gospe

Antonije Mally roj. Heim

izrekamo prisrčno zahvalo. Zlasti se zahvaljujemo čč. duhovščini, dr. Pancetu, Bralnemu društvu za gniljive žalostinke, vsem darovalcem krasnih vencev in cvetja ter vsem prijateljem in znancem, ki so spremili drago nam pokojno na njeni poslednji poti.

V Trzinu, dne 21. maja 1929.

Žalujoči ostali.

nocoj tukaj taborili. Ustavijo se pri jezeru čiste vode, skrbno spno mulam noge, da se ne bi mogle oddaljiti, zanetijo ogenj in si skuhamo večerjo.

»Radoveden sem, kako daleč je že Gadsden,« pravi Jim, ko si pravi pramen slanine nad žarečim ogljem.

»Morda petdeset milj ali pa še več,« reče Greg. »Zambo pravi, da je pot ves čas dobra, dokler ne pridemo da reke Braco (Brako).«

»Kako daleč je to?« vpraša Jim.

»Več kot sto milj,« odgovori Greg, »dobre tri dni ježe.«

»Tam si bomo torej zgradili čoln,« reče Jim.

»Da, če ne bomo mogli nobenega kupiti. Če bomo imeli srečo, pa morda dobimo kako indijansko pirogo.«

Jim položi slanino na prepečenec in jo mirno použiva. Bilo je tu med drevjem jako prijetno, zato so še nekaj časa sedeli in kramljali. Ker pa so ves dan prebili v sedlu, so bili trudni, zato si razpno svoje mreže zoper moskito in zlezejo vanje.

Jim in Sam sta bila v Polcaplu navajena zgodaj vstajati, zato jima zjutraj ni bilo težko skočiti nanoge. Vse drugače pa je bilo z Gregom in imeli so kakor vedno dosti posla, preden so ga zjutraj zbudili. Jim ga je baš izbezal iz njegove mreže, ko pride k profesorju Zambo in mu nekaj pošepeta.

Profesor pa kar skoči pokonci in zavpije: »Kaj? Mul ne morete najti? Saj smo jih vendar speli kakor ponavadi!«

»Mi zvezati, senjor,« odvrne Zambo v svoji čudni, oskubljeni angleščini, »pa nekdo odvezati jih. One proč!«

»Je že zopet Gadsden zraven, seveda!« pravi Sam jezno. »Saj bi bili lahko naprej vedeli!«

»Daleč jih ni mogel odpeljati!« krikuje Greg. »Ujemimo jih!«

»Piroga je čoln, ki si ga divjaki izžgo iz debila velikega drevesa.